

การศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*

A STUDY OF SCHOOL ADMINISTRATION CONDITIONS IN THE 21ST CENTURY OF
SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹ไพพกา ผิวดำ Paipaka Pewdum, ²ระวิง เรืองสังข์ Rawing Ruangsanka,

³ยุทธวีร์ แก้วทองใหญ่ Yudthawee Kaewthongyai

^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author Email: 6301102019@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยมีระเบียบวิธีการวิจัย คือ การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ด้วยการเปิดตารางของ Taro Yamane จำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับการปฏิบัติการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ศตวรรษที่ 21, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

Abstract

The objectives of this research was to study of school administration conditions in the 21st century of school administrators under primary educational service area office. This is quantitative method research uses the questionnaire with a sample of 378 people. Data was analysis of statistical percentage, mean, standard deviation. The results of the research found that the condition in the 21st century of school administrators under primary educational service area office, all 4 aspects overall were at a high level, in each aspect from highest to lowest averages are: budget administration and personnel administration at the highest level, general administration and academic administration at a high level.

Keywords: School Administration, The 21st Century, Primary Educational Service Area Office

*Received: February 03, 2023, Revised: April 08, 2023, Accepted: April 08, 2023.

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดนิพนธ์เรื่อง รูปแบบการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

บทนำ

สังคมยุคความรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน พลังขับเคลื่อนของเทคโนโลยียุคดิจิทัลส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเป็นความรวดเร็วที่นักวิชาการเห็นตรงกันว่า เพิ่งจะเริ่มต้นเท่านั้น ในระยะถัดไปจะยิ่งทวีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้นเป็นทวีคูณ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อเด็กในศตวรรษที่ 21 (สมหมาย อ่ำดอนกลอย, 2556)

จากความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีชีวิตของคนทั่วไป จึงเกิดการแข่งขันเพื่อการอยู่รอดของประชาชนมีอัตราสูงขึ้นทุกขณะ ความสำคัญในการพัฒนาประเทศจึงขึ้นอยู่กับปัจจัย หรือทรัพยากรที่สำคัญ คือ คนที่มีคุณภาพ จะเห็นว่าปัจจุบันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้ง กาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม และผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้องมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (นุชี มะเด็ง, 2564)

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีสิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือโลกสมัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและรุนแรง ฉะนั้นการบริหารสถานศึกษาจึงต้องเตรียมคนให้เผชิญกับสภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2558) ซึ่งหลังจากที่โลกได้เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 แต่ก็ยังคงมีคำถามอยู่ตลอดเวลาว่ากำลังคนภาคครูในศตวรรษนี้ต้องมีลักษณะอย่างไร รวมถึงทรัพยากรบุคคลขององค์กรในศตวรรษนี้ จะต้องมีความรู้ ทักษะ สมรรถนะ คุณลักษณะและพฤติกรรมอย่างไร หลายองค์กรและสถาบันพยายามให้คำตอบ ซึ่งมีทั้งส่วนที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน และส่วนที่แตกต่างกันแต่ก็ดูเหมือนว่าเรื่องนี้ยังคงเป็นที่สนใจของผู้คนในวงกว้างจนถึงขณะนี้ อาจเป็นเพราะว่าศตวรรษที่ 21 มาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงอันเกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านดิจิทัล จึงเป็นแรงกดดันก่อให้เกิดการปฏิวัติด้านดิจิทัล (Digital Revolution) และการพลิกโฉมองค์กร (Organizational Transformation) (สำนักงาน ก.พ., 2562)

ปัญหาด้านระบบบริหารจัดการศึกษาในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลง พบว่าการบริหารแบบราชการรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางและวิธีการทำงานตามข้อบังคับคำสั่งระเบียบ การประเมินผลการปฏิบัติงานที่เน้นงานเชิงปริมาณและการทำงานถูกระเบียบ ไม่ได้นำไปสู่การบริหารที่ดีในแง่เพื่อเพิ่มสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนขาดระบบตรวจสอบดูแลความรับผิดชอบ (Accountability) อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารส่วนใหญ่ทำงานเพื่อรักษาสถานภาพ และประโยชน์ของตนเองซึ่งขึ้นอยู่กับอำนาจของผู้บังคับบัญชามากกว่าที่จะพัฒนานักเรียนของตนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีอย่างทั่วถึง แม้ว่าจะมีสถานศึกษาที่มีคุณภาพสูง ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง นิยมตั้งอยู่ในสังคมเมืองใหญ่ อีกทั้งสถานศึกษาดังกล่าวเป็นส่วนน้อยของสถานศึกษาทั้งหมดไม่ได้กระจายไปทั่วทั้งประเทศอย่างทั่วถึงเป็นธรรม เมื่อเทียบกับประเทศอื่นที่มีการกระจายการบริหารทรัพยากรและส่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถไปสู่ท้องถิ่นต่างๆ อย่างทั่วถึง (วิทยากร เชียงกูล, 2564) สอดคล้องกับงานวิจัยที่ชี้ในเบื้องต้นว่าสาเหตุหลักของปัญหาการบริหารการศึกษา คือ การกระจายอำนาจการบริหาร

การศึกษาไปยังสถานศึกษาขาดความเป็นอิสระ ในมิติการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษายังอิงส่วนกลางเป็นหลัก การบริหารบุคลากรระดับสถานศึกษาได้ครุไม่ตรงสาขาวิชาเอกและมีความล่าช้ารวมถึงขาดแคลนครูคุณภาพความไม่สอดคล้องของการบริหารงบประมาณของสถานศึกษา ความไม่พร้อมของบุคลากรทางในการหวาดกลัวการบริหารการศึกษาแบบใหม่ (อภิชัย จันทะเสน, 2564)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการวางแผนบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 1) ประชากร คือ ประชากรที่ใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 18 เขตตรวจราชการ ประกอบด้วย 26,839 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) 2) กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (อ้างใน ผ่องศรี วาณิชยศุภวงศ์, 2546) ซึ่งเป็นตารางที่ใช้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพื่อประมาณค่าสัดส่วนของประชากร โดยคาดว่าสัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5 % ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 395 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของ Likert (1967) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เกี่ยวกับการบริหาร 4 ด้าน ได้แก่ 1) บริหารงานวิชาการ 2) บริหารงบประมาณ 3) บริหารงานบุคคล 4) บริหารทั่วไป

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 1) ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากเอกสาร ตำราวิชาการ บทความ หนังสือ วารสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดกรอบแนวคิดขอบเขตของการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาการวิจัย 3) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด โดยผู้วิจัยคำนึงถึงคุณภาพเชิงโครงสร้าง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา รวมทั้งความเชื่อมั่น 4) นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจแก้ไข และปรับปรุงให้มีความเหมาะสม 5) นำ

แบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของภาษา ด้วยการตรวจและประเมินดัชนีความสอดคล้อง 3 ระดับ คือ มีความเหมาะสม ไม่แน่ใจ ไม่เหมาะสม โดยใช้สูตรในการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC) 6) นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ IOC (Index of Congruence) แล้วพิจารณาค่า IOC รายข้อที่มีค่าไม่น้อยกว่า 0.6 นอกจากนั้นได้ ปรับปรุงข้อคำถามให้มีความเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ 7) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างทดสอบในการวิจัย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นรวม เท่ากับ 0.89

4. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) 2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทำการวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์โดยมีเกณฑ์ระดับการให้คะแนนของของบุญชม ศรีสะอาด (2558)

สรุปผลการวิจัย

สภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้แก่ 1) ด้านบริหารงานวิชาการ 2) ด้านบริหารงบประมาณ 3) ด้านบริหารงานบุคคล 4) ด้านบริหารทั่วไป ในรายด้านทั้ง 4 ด้าน และภาพรวม แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในรายด้าน และภาพรวม

สภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. บริหารงานวิชาการ	4.37	0.63	มาก	4
2. บริหารงบประมาณ	4.57	0.59	มากที่สุด	1
3. บริหารงานบุคคล	4.52	0.70	มากที่สุด	2
4. บริหารทั่วไป	4.47	0.62	มาก	3
รวม	4.48	0.64	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D.=0.64) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารงบประมาณ ($\bar{X} = 4.57$, S.D.=0.59) และ ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.52$, S.D. =0.70) ด้านที่อยู่ในระดับมากมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารทั่วไป (มีค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.47$, S.D. =0.62) และด้านบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.37$, S.D. =0.63) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ 1) การบริหารโครงการและกิจกรรม ทางวิชาการมีการแลกเปลี่ยนสื่อสารกัน เป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเกิดความพอใจของผู้เกี่ยวข้อง 2) มีการกำหนดกลยุทธ์จัดการนิเทศการศึกษา งานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษา 3) มีการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้

2. ด้านบริหารงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ 1) มีการนำเทคโนโลยีประยุกต์ใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงิน และงบการเงินเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด 2) มีการเก็บรักษาเงินเป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด ด้วยความเอาใจใส่ และคอยตรวจสอบอยู่เสมอ 3) มีการจัดทำโปรแกรมตรวจสอบติดตามการรายงานการใช้งบประมาณ

3. ด้านบริหารงานบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ 1) มีกระบวนการผลักดันให้ครูมีความสามารถสร้างสรรคงานให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ของผู้เรียน 2) มีการสื่อสารสร้างความเข้าใจ ในการดูแล ป้องกัน ตรวจสอบมิให้ครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัย 3) มีการสื่อสารสร้างความรู้ความเข้าใจ และคอยเอาใจใส่ในเรื่องวินัย คุณธรรม จริยธรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. ด้านบริหารทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ได้แก่ 1) จัดให้มีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีด้วยรูปแบบที่หลากหลาย 2) มีความสามารถคิดค้นหาแนวทางใหม่เพื่อใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคล และบริหารทั่วไป 3) มีความสามารถในการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายทิศทางการจัดการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยเพื่ออภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงานวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า มีการนำเทคโนโลยีประยุกต์ใช้ในการจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน ดำเนินงานด้านการเงินให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงการคลังกำหนด มีการตรวจสอบอยู่เสมอ มีการจัดทำโปรแกรมตรวจสอบติดตามการรายงานการใช้งบประมาณ ผลักดันให้ครูมีความสามารถสร้างสรรคงานให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน สื่อสารสร้างความเข้าใจศึกษากระทำผิดวินัย สร้างความรู้ความเข้าใจ และคอยเอาใจใส่ในเรื่องวินัย คุณธรรมจริยธรรม ประชาสัมพันธ์งานการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีด้วยรูปแบบที่หลากหลาย คิดค้นหาแนวทางการทำงานใหม่ส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารงานสามารถในการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายทิศทางการจัด

การศึกษา บริหารโครงการและกิจกรรม ทางวิชาการ มีการจัดการนิเทศการศึกษา พัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ ซึ่งผลการวิจัยบางประการมีความสอดคล้องกับการวิจัยของศิรินารถ นันทวัฒน์ภรณ์ (2547) ที่ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานด้านวิชาการ สถานศึกษามีการประเมินผลการเรียน ตามสภาพจริง ด้านงบประมาณ มีการมอบหมายให้มีผู้รับผิดชอบ จัดเก็บควบคุมเบิกจ่าย ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบ พัสตุมภ์เสมอ ด้านบุคลากร ได้มอบหมายกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบ แต่ละตำแหน่งตามความสามารถเหมาะสมเป็นลายลักษณ์อักษร ด้านทั่วไป ได้แก่ จัดทำสำมนโนและระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำข้อมูลมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องบางประการกับการวิจัยของสุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ และคณะ (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ หลักสูตร สถานศึกษามีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะที่สำคัญ ส่งเสริมผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ ด้านการบริหารงานงบประมาณ สถานศึกษามีการจัดทำแผนงานและโครงการให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดและงบประมาณที่ได้รับและส่งเสริมต่อการจัดการศึกษา ประกอบกับการนำเทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ ตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างบริหารงาน มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัด สนใจ และประสิทธิภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย การปฏิบัติงานตามแผนและมีการกำกับติดตามให้การปฏิบัติบรรลุตามตัวชี้วัดและเป้าหมายการจัดระบบบริหารสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ให้มีคุณภาพที่ตอบสนองต่อสถานศึกษามีการจัดทำระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมทั้งการจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการจัดการเรียนและเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีความพร้อมด้านงบประมาณ อาคารสถานที่ และเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการบริหารและการจัดการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยที่นำมาเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 4 ด้าน

1.1 ด้านบริหารงานวิชาการ มีข้อที่ผลการวิจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ มีกระบวนการผลักดันให้บุคลากรใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของผู้เรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา เหตุนั้น ผู้บริหารควรส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.2 ด้านบริหารงบประมาณ มีข้อที่ผลการวิจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ มีการจัดทำแนวปฏิบัติหรือระเบียบการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา เหตุนั้น ผู้บริหารควรมีคู่มือ สำหรับเป็นแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินในรูปแบบออนไลน์ เพิ่มความสะดวกในการค้นหา

1.3 ด้านบริหารงานบุคคล มีข้อที่ผลการวิจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ มีการวิเคราะห์ข้อมูลในการสรรหาและจัดจ้างบุคคลเพื่อปฏิบัติงานในสถานศึกษาตรงตามความต้องการ บรรลุผลลัพธ์ของสถานศึกษา เหตุนั้น ผู้บริหารควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการจัดการข้อมูลบุคลากร

1.4 ด้านบริหารทั่วไป มีข้อที่ผลการวิจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ มีการแสวงหาโอกาสการสร้างเครือข่ายที่จัดการศึกษาในระบบมัธยมศึกษาเพื่อเป็นทางเลือกในการศึกษาต่อของผู้เรียนประถมศึกษา เหตุนั้น ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นๆ ในระดับมัธยมศึกษาเพื่อเพิ่มทางเลือกในการศึกษาต่อของผู้เรียนให้มีความหลากหลายยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพุทธธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- นุชี มะเต็ง. (2564). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาแห่งความสุขโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 39 จังหวัดนราธิวาส. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต. 17(2). 95-112.
- ผ่องศรี วาณิชยกุลวงศ์. (2546). เอกสารคำสอนระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). แนวโน้มการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์.
- ศิรินารถ นันทวัฒน์ภิรมย์. (2547). การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักธรรมาภิบาลเมืองลำพูน. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมหมาย อัดอนกลอย. (2556). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 7 (1). 1-7.
- สำนักงาน ก.พ. (2562). กำลังคนภาครัฐในศตวรรษที่ 21 (Workforce in The 21st Century). วารสารข้าราชการ. 62(2). 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). การกำหนดกลุ่มพื้นที่การศึกษา ประจำเขตตรวจราชการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แหล่งที่มา <https://www.obec.go.th/เว็บไซต์-สพป-ในสังกัด> สืบค้นเมื่อ 18 พ.ย. 2563.
- สุทธิศักดิ์ นันทวิทย์ และคณะ. (2558). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 6(1). 214-226.
- อภิชัย จันทะเสนงานวิจัย. (2564). รายงาน: นักวิจัย สกว. ชี้ปัญหาการบริหารการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่จุดรั้งการปฏิรูปการศึกษา. แหล่งที่มา <http://www.knowledgefarm.in.th/educational-administration-problem>. สืบค้นเมื่อ 20 พ.ค. 2564.
- Likert, Rensis. (1967). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son.